

BERZY, József
tanár

1966
to. 1949

Berzy József könyve: a külföldi magyar irodalom gyöngyszeme,

"EURÓPA FELSZABADÍTÁSA"

A szerző kiadása, 1966. Buenos Aires, Argentina.

Az Amerika földjén élő magyar értelmiség fokozódó érdeklődéssel fordul a nemzet egyetemét érintő problémák elemzése felé. Ezt a változást örömmel üdvözljük, belőle az a meggyőződés sugárzik, hogy nem vagyunk mi a törzséről lementszett meddő ág, hanem szerves része fajtánk egyetemének, és van hivatásunk, nagy feladatunk: átfogó szemléletben gondolkodunk a nemzet multja, jelene és jövője felől.

A mi helyzetünk hasonlítható az 1848-49. szabadságharc leverése után kialakult viszonyokhoz, amikor a béklyóba vert hazai magyarság helyett a külföldre került értelmiség vette át a magyar sors figyelését. Amit annak idején külföldön Eötvös József báró, Szalay László, Horthy Mihály és mások kielemeztek, azok a gondolatok lettek az elnyomatás alól felszabadult Magyarország újjárendezésének alapelvei. Ha Magyarország felszabadulása bekövetkezik, vajon mi máshoz lehet majd ezuttal is fordulni, mint a külföldi magyarság által kidolgozott rendező elvekhez? Ezért igen nagy jelentőségű minden olyan munka, amely akár a magyar multat helyezi új megvilágításba, akár a jelen idők pusztuló magyar biológiai állományán tűnődik, vagy a legmagasabb publicisztika síkján foglalkozik nemzetünk politikai jövőjével.

Olyan dolgozatról kívánunk ezuttal beszámolni, amely a vázolt szempontból a külföldi magyar irodalom gyöngyszemei közé tartozik. Berzy József "Európa felszabadítása" című könyvéről van szó, amely a szerző kiadásában most jelent meg. A dolgozat mindenekelőtt megvilágítja Európa jelenlegi helyzetét és megállapítja, hogy azok, akik annak térképét legutóbb megrajzolták, nem vették figyelembe sem a földrajzi adottságokat, sem a történelmi tényezőt, és mellőzték a kulturális alapot is. Szóval fittyet hánytak a táj igazi államalkotó erőinek és egyedül a saját helyesnek feltételezett érdekeik szerint húzták meg a határokat. Így olyan mérgezett légkört teremtettek és akkora bizonytalanságot hoztak létre Európában, amely révén éppen az ellenkezőjét érték el annak, amit akartak. Rosszul szolgálták saját érdekeiket és temérdek kárt okoztak

Angin Amer. 1966 (49)

* 1914, Pánd

VI. M. Találk. Krin, 1967 (185)

Európa népeinek. A fennálló helyzetbe jőzön ésszel, egyetlen magyar embernek, de egyetlen európainak sem lehet belenyugodnia. Mindenképpen a fennálló és erőszakon nyugvó helyzet felbontására és a szükséges jóvátételre kell törekednünk.

A szerző ezt az elemzést nem azzal a szándékkal teszi, hogy a bekövetkezett hatalmas baklövés felelőseit a történelem ítélőszéke elé állítsa. Célja csupán a baj megállapítása, a diagnózis. Következésképpen további vizsgálataiban sem azt kutatja, miképpen kell a jelen helyzetet felszámolni. Hanem azt nézi, hogy ha a status quo felborul, miképpen kell Európát újraépíteni, hogy ezuttal a béke szilárd alapokon nyugodjék. Mint köziró, Berzy József az ideális helyzetet rajzolja meg. A gyakorlati politikai feladata lesz, hogy az alkudozás során minél többet valósítson meg az ideális helyzetből.

Az új felépítés kiindulópontja az az elv, hogy Európa az európaiaké legyen, felszabaduljon a téridegen nagyhatalmak védnöksége alól és a maga lábán meg tudjon állni. A mai politikai óriások között a kijelölt célt azonban csak úgy érhetjük el, ha Európában minden erőt egyesítünk és megalkotjuk az "egyetemes Európát", az "európai konfederációt". Ez az új Európa azonban nem a meglévő államtestek egyszerű összeférceléséből kell álljon, hanem kulturkörök (tájak) szerint megalkotott "federációk" együtteséből. Egyik ilyen kulturális alapozottságú federációs egység nagyjából a történelmi Magyarország területe, amelyet az államalkotó tényezők sokasága jelöl ki erre a feladatra.

Ezeket a gondolatokat foglalja rendszerbe Berzy József széles irodalmi kutatások alapján. Munkája kézikönyvül szolgálhat mindazoknak, akik akár mint gyakorlati politikusok, akár mint közirók, vagy társadalmi kapcsolatokat tartó személyek ebbe a kérdésbe beleszólni hivatottak. Ilyen könyveket, mint Berzy Józsefé is, érdemes elolvasni és világnyelven is közzétenni, mert nem az utolsó pillanatban kell a tájékoztató anyagot nyilvánosságra hozni.

Baráth Tibor dr.

